

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gevraagd advies Regenboog-Agenda 2021 2024

Nijmegen, 13 september 2021

Geachte college,

Met belangstelling namen wij kennis van de concept Regenboog-Agenda voor de jaren 2021-2024. Wij danken u voor de mogelijkheid om advies uit te brengen.

Ten eerste verheugt het ons dat u niet alleen de RegenboogRaad, maar ook alle betrokken organisaties en andere actieve burgers uit Nijmegen uitgebreid heeft laten meepraten en meedenken bij de totstandkoming van dit concept. Wij hopen dat dit proces eraan bijdraagt dat de Regenboog-Agenda breed gedragen en ondersteund zal worden en dat er binnen het netwerk een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld om te komen tot realisatie van het beleid. De nieuwe werkwijze die uw college wil invoeren, namelijk het opzetten van een regiegroep en werkgroepen om te komen tot een gezamenlijke realisatie, sluit hier aan zich op aan.

Tegelijkertijd schuilt hier wel een risico in. Door de realisatie van het beleid onder te brengen bij werkgroepen, wordt het bereiken van de doelstellingen afhankelijk van de inzet van ofwel onbetaalde krachten vanuit vrijwilligersorganisaties (waarbij vrijwilligerswerk vaak gecombineerd moet worden met betaald werk), ofwel van betaalde krachten vanuit gesubsidieerde instellingen. Dit betekent enerzijds – om de vrijwilligers niet te verliezen – dat de taken van de werkgroep in verhouding moeten staan tot de beschikbare tijd van een vrijwilliger, hetgeen met zich meebrengt dat de werkdruk niet te hoog mag zijn. Anderzijds betekent dit dat – om voldoende inzet vanuit de gesubsidieerde instellingen te verkrijgen – de financiering van de werkgroep ook navenant moet zijn. Een financiële paragraaf ontbreekt evenwel in het concept en wij lezen ook niet dat er een verruiming van het budget voor het thema Diversiteit wordt beoogd. Wel lezen wij dat er extra financiering vanuit andere programma's zal moeten komen, echter concrete bedragen ontbreken en bovendien is onduidelijk welke huidige taken uit die programma's voortaan worden geschrapt.

Ons eerste advies is dus om een financieringsparagraaf inclusief een P&C-cyclus toe te voegen, waarbij ook inzichtelijk wordt gemaakt welke financieringsdekking voor de werkgroepen wordt vrij gemaakt vanuit de andere programma's dan het thema Diversiteit.

Ten tweede adviseren wij u om niet alleen te participeren in de regiegroep, maar om tevens zelf zitting te nemen in de werkgroepen. Op die wijze kan de gemeente – die uiteindelijk immers verantwoordelijk is en blijft voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid – plannen maken, doelen formuleren, vinger aan de pols houden, zelf taken uitvoeren en tijdig bijsturen of ingrijpen. Wat ons betreft is de gemeente meer dan een procesgerichte regisseur en controlerende instantie.

Bovendien adviseren we u de te bereiken resultaten (doelen 2024), zoals geformuleerd in de Regenboog-Agenda, meetbaar en controleerbaar (SMART) te formuleren.

Voorts vernemen wij graag uw visie op de positionering van de RegenboogRaad binnen het nieuwe stelsel en hoe u het proces van onze adviesrol voor zich ziet binnen de taakverdeling van werkgroepen, regiegroep en gemeente.

Wij onderschrijven dat er op de drie speerpunten Zorg en Welzijn, Veiligheid en Biculturele LHBTIQ+ extra wordt geïnvesteerd. Wij zien echter niet dat door u eenzelfde keuze wordt gemaakt voor het thema LHBTIQ+ personen met een beperking. Deze laatste groep wordt onder de algemene noemer 'specifieke aandachtsgroepen' gebracht en dan nog slechts als het gaat om mensen met een verstandelijke beperking. De groep met een lichamelijke, zintuiglijke en/of psychische beperking valt in het concept überhaupt buiten de boot.

In de Regenboog-Agenda 2017 – 2019 vormde deze groep een specifiek aandachtsgebied waarvoor een aantal belangrijke acties waren benoemd. Hiervan is enkel de uitbreiding van SchoolsOUT naar het speciaal onderwijs gerealiseerd. De actiepunten 20 (Inventarisatie partners/relevante organisaties en onderwerp agenderen/bespreken) en 21 (Onderzoek naar doelgroep LHBT's met een beperking) zijn niet gerealiseerd. Deze twee actiepunten waren juist van belang, om de problematiek van deze doelgroep in kaart te brengen. Bij het opstellen van het beleid voor 2017 – 2019 bleek namelijk dat er onvoldoende zicht was op deze problematiek, waardoor het formuleren van concretere doelstellingen en oplossingen nog niet mogelijk was. Nu, in 2021, staan we nog steeds op hetzelfde punt. Zouden we deze doelgroep nu niet tot topprioriteit benoemen (en slechts onderdeel maken van een werkgroep met een bredere focus), dan is het risico dat de werkgroep en hiermee de gemeente onvoldoende aandacht heeft voor deze doelgroep en onvoldoende kennis heeft om de openstaande actiepunten uit het vorige Regenboogbeleid uit te voeren.

Wij adviseren u daarom om a) dit thema als vierde speerpunt te benoemen waarop extra wordt geïnvesteerd, b) dit thema niet te beperken tot mensen met een verstandelijke beperking, en c) hiervoor een aparte – extra – werkgroep te formeren.

Ten aanzien van de doelgroep Transgenders en Intersekse-personen, verwijzen wij u naar onze aanbevelingen uit ons advies van 5 november 2020 (voor de volledigheid nogmaals bijgevoegd). Wij verzoeken u om deze adviezen, voortkomend uit een presentatie van expert Kirsten Visser en de adviezen van de Kwartiermaker

Transgenderzorg van het ministerie van VWS, over te nemen en uw beleid daarop aan te passen.

Wij onderschrijven de twee doelstellingen als het gaat om de werkgroep Biculturele LHBTIQ+ Personen. Hierbij richt u zich op het bespreekbaar maken van het onderwerp binnen migrantengroepen en op de ondersteuning van individuen. De eerste doelstelling blijft uiteraard van groot belang; wij moeten het bespreekbaar maken van LHBTIQ+ onderwerpen blijven stimuleren. De tweede doelstelling achten wij echter minstens zo belangrijk. Zolang het onderwerp immers niet binnen alle geledingen van de samenleving bespreekbaar is, zullen we optimale ondersteuning aan LHBTIQ+ personen uit die geledingen moeten geven.

Het is ons bekend dat u heeft geprobeerd om Veilige Haven nieuw leven in te blazen en dat dit op enig moment weer is losgelaten.

Onze commissie acht het van belang om te benadrukken dat de opzet van Veilige Haven tot goede resultaten heeft geleid als het gaat om de ondersteuning van individuen. Wij hebben de indruk dat bij de tweede poging om Veilige Haven opnieuw op te zetten, te snel conclusies zijn getrokken. Het opnieuw opbouwen van een dergelijk hulppunt heeft tijd nodig en – vooral – een bestendige financiering. Uit onderzoek blijkt dat biculturele LHBTIQ+-ers vaker te maken hebben met regenboog-gerelateerd geweld. Dat onderschrijft de urgentie van een plek als Veilige Haven. Daarnaast zijn wij ervan overtuigd dat een dergelijk initiatief breder opgezet zal moeten worden dan enkel in Nijmegen. *Wij adviseren u gebruik te maken van de mogelijkheid om hierin op provinciaal niveau met andere gemeenten op te trekken.* Dat geeft individuen de kans om buiten hun eigen woonplaats naar hulp en sociale contacten te zoeken. *Wij adviseren hierbij een herkenbare en eenduidige naam te hanteren.*

Als het gaat om de werkgroep Onderwijs, dan hechten we eraan om onze waardering uit te spreken voor uw gemeente en de GGD ten aanzien van SchoolsOUT. Al 15 jaar lang wordt in Nijmegen stevig ingezet op LHBTIQ+ voorlichting op scholen en daar kunnen andere gemeenten nog wat van leren. Tegelijkertijd zult u ons het niet euvel duiden, dat wij blijven insteken op de ambitie om een bereik te realiseren van 100% van de scholen (primair, voortgezet, speciaal, mbo en hbo). *Wij adviseren u om deze doelstelling ook als zodanig te formuleren in het beleid.*

Binnen werkgroep 8 zal onder andere aandacht zijn voor intersekse personen. De belangrijkste doelstelling op dit gebied zal moeten zijn het zichtbaarder maken van intersekse problematiek en het vergroten van kennis rondom intersekse binnen de hulpverlening (intersekse-sensitiviteit). Een goede manier om deze zichtbaarheid te vergroten is om elke keer opnieuw uitleg te geven over intersekse en om daarbij tevens de relevante cijfers te benoemen. Het benoemen van de cijfers in de Regenboog-Agenda zelf, zou een goed voorbeeld geven. *Wij adviseren u om bij de*

inleiding op te nemen dat 1 op de 90 mensen intersekse is en dat van die groep 62% te maken heeft gehad met discriminatie en 26% met fysieke geweld¹.

Overigens adviseren wij u om de zin omtrent medische zorg bij intersekse personen en transgender personen niet als een tegenstelling te presenteren. Wij stellen de volgende formulering voor: "Mensen met een intersekse conditie willen gevrijwaard worden van ongevraagd, niet noodzakelijk medisch ingrijpen. Transgenders willen gemakkelijke toegang tot medische behandeling."

Tot slot vragen wij u nog eens kritisch te kijken naar de deelnemers voor de werkgroepen en de contactorganisaties. In onze optiek missen er veel stakeholders en is de indeling van de werkgroepen ook niet altijd even logisch.

Graag zien wij uw reactie op het bovenstaande tegemoet. Wij zijn uiteraard bereid om onze adviezen nader aan u toe te lichten en daarover met u van gedachten te wisselen.

Vriendelijke groeten,

Koen W.A. Wools
voorzitter RegenboogRaad Nijmegen

RegenboogRaad Nijmegen
Secretaris Helma van den Heuvel, MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
regenboograad@nijmegen.nl

Bijlage: 20201105 LHBT Advies nieuwe Regenboogagenda

¹ bron: onderzoek van the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA): LGBTI Survey Data Explorer & EU-LGBTI II (2019) Survey Report "A long way to go for LGBTI equality" gepubliceerd op 14 mei 2020
Infographics bij de cijfers over intersekse zijn te vinden via <https://oii.europa.org/library-en/infographics/> (OII Europe is de Europese intersekseorganisatie, waarmee NNID werkt veel samenwerkt)